

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 17. apríla 2012 v trestnej veci obvineného **M. Č.**, pre zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., o dovolaní obvineného podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. M. C. proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 19. októbra 2009, sp. zn. 2T 73/2009 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 15. decembra 2009, sp. zn. 1To 137/2009, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **M. Č.** **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 19. októbra 2009, sp. zn. 2T 73/2009, bol obvinený **M. Č.** uznaný za vinného zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v období od 7. januára 2009 do 11. februára 2009 sa opakovane v byte na U., v L., vyhrážal sa svojej bývalej manželke **A. Č.**, že ak bude vypovedať proti nemu na Okresnom súde Liptovský Mikuláš dňa 16. februára 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 10T 60/2008 vo veci prečinu zanedbania povinnej výživy, tak neprežije 24 hodín po súde, že ju nenechá žiť a že ju zabije a že skončí na cintoríne ako ďalšia obeť týrania a násilia a že má na súde držať hubu, lebo si to odskáču aj ostatní a skončia ako ona a tieto vyhrážky vzbudili u poškodenej dôvodnú obavu o jej život a zdravie.

Za to mu bol podľa § 344 ods. 1, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2, § 38 ods. 7 (§ 37 písm. m/) Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 18. mája 2009, sp. zn. 2T 45/2009, ktorým bol obžalovanému za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline skôr uvedeným uznesením podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Obvinený M. Č. písomným podaním z 13. januára 2012 (doručeným súdu prvého stupňa 14. marca 2012), podal prostredníctvom obhajcu JUDr. M. C. proti citovaným rozhodnutiam okresného a krajského súdu dovolanie.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. a domáhal sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech a aby napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline z 15. decembra 2009, sp. zn. 1To 137/2009 a rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 19. októbra 2009, sp. 2T 73/2009, zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Liptovský Mikuláš, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. bol podľa dovolateľa naplnený tým, že napriek tomu, že opakovane namietal voči postupom ustanoveného obhajcu a tvrdil, že ustanovený obhajca si riadne neplní svoje povinnosti vyplývajúce mu z Trestného poriadku, prvostupňový súd sa jeho námietkami dostatočne nezaoberal a neustanovil mu iného obhajcu. Aj keď na hlavnom pojednávaní konanom dňa 21. septembra 2009 sa na otázku predsedníčky senátu vyjadril, že si žiadosť o ustanovenie iného obhajcu rozmyslel, urobil tak iba z obavy, aby nezmaril konanie hlavného pojednávania a aby mu zo strany súdu nebola uložená pokuta, ktorú by vzhľadom na svoju nepriaznivú sociálnu situáciu nemohol zaplatiť. V skutočnosti však mal záujem, aby ho obhajoval iný obhajca a nie substitút ustanovenej obhajkyne, ktorú do konania hlavného pojednávania

ani poriadne nepoznal. Rovnaké námietky, týkajúce sa jeho obhajoby predniesol odsúdený aj v konaní pred odvolacím súdom, pričom odvolací súd sa taktiež náležite nevyrovnal s námietkami obžalovaného, týkajúcimi sa porušenia jeho práva na obhajobu.

Skutočnosť, že napadnuté rozhodnutia sú založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. videl obvinený v tom, že súd hodnotil dôkazy jednostranne v jeho neprospech, pretože vôbec nevzal do úvahy jeho tvrdenia, že skutok sa nestal tak, ako tvrdí svedkyňa – poškodená A. Č.. Taktiež svedecké výpovede jeho dcéry a syna nemožno považovať za úplne vierohodné, naopak sú účelové, nakoľko ide o priamych príbuzných údajnej poškodenej a vzťahu medzi ním a poškodenou sú vážne narušené. Ako poukazoval na hlavnom pojednávaní, je nelogické, aby v konaní pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš, sp. zn. 10T 60/2008, vyjadril súhlas s uzavretím dohody o vine a treste súc poučený o podmienkach konania o dohode o vine a treste, čím dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchaný skutok (prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zákona) a následne poškodenej hrozil násilím, aby nevy povedala alebo menila výpoveď v konaní pred súdom. Ďalej namietol, že ním osobne podané odvolanie nebolo v konaní pred odvolacím súdom riadne preskúmané, nakoľko nebolo riadne „zažurnalizované“ v spise, pretože jeho odvolanie sa prejednávalo až po prerušení verejného zasadnutia a jeho nájdení. Takýmto nakladaním s odvolaním odsúdeného mohlo dôjsť k porušeniu práva odsúdeného, najmä ustanovenia § 2 ods. 7 a ods. 9 Tr. por.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš a poškodenej A. Č..

Okresný prokurátor v písomnom vyjadrení z 26. januára 2012 uviedol, že podľa jeho názoru dôvody dovolania obvineného nie sú dané a preto navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. poukázal na zápisnicu z hlavného pojednávania z 21. septembra 2009, na ktorom obvinený jednoznačne uviedol, že netrvá na svojej žiadosti o ustanovenie iného obhajcu, pretože si to rozmyslel a súhlasil s tým, aby ho aj naďalej obhajovala ustanovená obhajkyňa Mgr. L. H.. Zároveň

súhlasil s tým, aby na uvedenom hlavnom pojednávaní ustanovenú obhajkyňu zastupoval obhajca JUDr. J. B.. Uvedený prejav vôle obvineného bol vážny a nič nesvedčí pre záver, že tento obvinený iba predstieral z obavy z postihu zo strany predsedníčky senátu. Súd pri hodnotení prednesov strán konania môže vychádzať len z reálne prednesených slov a slovných spojení, nemôže vytvárať konštrukcie, ktoré predpokladá obžalovaný, ale ich nevysloví a preto dovolacie tvrdenia obvineného považuje len za predstieranie porušenia práva na obhajobu.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. okresný prokurátor uviedol, že jeho zákonné podmienky nie sú splnené, pretože z už samotného obsahu podaného dovolania je zrejmé, že obvinený jeho existenciu odôvodňuje výlučne nesprávnym hodnotením vykonaných dôkazov. Obhajobu obvineného o jeho súhlase s uzavretím dohody o vine a treste v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš vedenom pod sp. zn. 10T 60/2008, označil za účelové, pre jeho vedomosť o skutočnosti, že prokurátorka s jej uzavretím nesúhlasila a preto bol obvinený motivovaný ovplyvniť výsledok predmetného trestného stíhania protiprávnym konaním voči poškodenej.

Poškodená M. Č. v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu obvineného navrhla dovolanie obvineného ako nedôvodné odmietnuť, pretože podľa jej názoru právo obvineného na obhajobu nebolo žiadnym spôsobom porušené a konanie obvineného označila za účelové a špekulatívne.

Po tomto postupe (a po vrátení veci okresnému súdu na odstránenie nedostatkov v jeho postupe pri predložení dovolania obvineného dovolaciemu súdu) predložil opätovne okresný súd 4. apríla 2012 dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však zistil, že dovolateľom namietané dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade naplnené neboli a preto je dovolanie potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

- bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu (písm. c/),
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné uviesť, že pre jeho naplnenie je nevyhnutné porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Pod pojmom zásadné porušenie práva na obhajobu mal zákonodarca na myslí, že v konaní boli najmä porušené ustanovenia o povinnej obhajobe. Táto podmienka dovolania je spravidla splnená vtedy, ak obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu, napriek tomu, že ho mal mať, ak orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase aj skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo dovolaním napadnuté.

Z obsahu predloženého spisu možno vyvodit' spoľahlivý záver, že obvinený M. Č. mal ustanovenú obhajkyňu, ktorá ho prostredníctvom obhajcu JUDr. J. B. na podklade udelenej substitučnej plnej moci zastupovala v prípravnom konaní, na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí odvolacieho súdu a obvinený opakovane v týchto štádiách trestného stíhania výslovne súhlasil s tým, že mu bola ustanovená obhajkyňa Mgr. L. H. a zároveň súhlasil, aby ju zastupoval JUDr. J. B. (č. l. 52, 133, 151, 161, 179).

Hoci obvinený v podanom dovolaní namietol, že napriek svojej žiadosti zo 07. septembra 2009 o ustanovenie iného obhajcu na hlavnom pojednávaní

21. septembra 2009 súhlasil s tým, aby ho aj naďalej obhajovala ustanovená obhajkyňa Mgr. L. H. a zároveň vyslovil súhlas, aby na tomto hlavnom pojednávaní ustanovenú obhajkyňu zastupoval obhajca JUDr. J. B., spravil tak len z dôvodu obavy pred uložením poriadkovej pokuty, nemožno jeho tvrdenie považovať za porušenie práva obvineného na obhajobu a už vôbec nie za zásadné porušenia tohto práva. Okresný prokurátor v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu obvineného správne poukázal na skutočnosť, že prejav vôle obvineného bol vážny a nič nesvedčí pre záver, že tento obvinený iba predstieral z obavy z postihu zo strany predsedníčky senátu. Súd pri hodnotení prednesov strán správne vychádzal len z reálnych prednesov obvineného na hlavnom pojednávaní a nemohol vytvárať konštrukcie, ktoré predpokladal obžalovaný, ale ich nevyslovil a preto aj najvyšší súd toto dovolacie tvrdenie obvineného považuje len za predstieranie porušenia práva na obhajobu. Navyše je potrebné dodať, že po podaní uvedenej žiadosti obvinený súhlasil, aby ho aj naďalej zastupovala ustanovená obhajkyňa a obhajca JUDr. J. B. nielen na hlavnom pojednávaní 21. septembra 2009, ale aj na ďalšom hlavnom pojednávaní 19. októbra 2009, kedy bol vo veci vyhlásený prvostupňový rozsudok a aj na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu 15. decembra 2009, keď výslovne uviedol, že nemá žiadne námietky proti tomu, aby ho na verejnom zasadnutí obhajoval JUDr. J. B.. Vo všeobecnosti je potrebné navyše podotknúť aj to, že ani kvalita obhajoby nepredstavuje dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. K námietke obvineného Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že uloženie poriadkovej pokuty podľa § 70 ods. 1 Tr. por. je možné až po splnení v ňom uvedených zákonných podmienok a žiadosť obvineného o ustanovenie iného obhajcu založená na zákonných dôvodoch netvorí podklad pre ukládanie pokuty sudcom. Rovnako tak dôvod pre jej uloženie by nebol daný ani v prípade, ak by obvinený predniesol dôvody, ktoré by zmenu ustanoveného obhajcu neodôvodňovali, pretože z ustanovenia § 34 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že obvinený môže okrem iného podávať aj žiadosti.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., najvyšší súd pripomína, že tento dovolací dôvod je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Formuláciou uvedenou v tomto ustanovení zákon vyjadruje, že dovolanie založené na dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je určené k náprave právnych chýb rozhodnutia vo veci

samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy nemôže zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolateľ ako to vyplýva z obsahu ním podaného mimoriadneho opravného prostriedku, vyjadruje nesúhlas s hodnotením dôkazov, poukazuje na to, že výpovede poškodenej M. Č. a svedkov J. Č. a V. Č. nemožno hodnotiť ako úplne vierohodné, ale práve naopak ako účelové, pretože ide o priamych príbuzných poškodenej a vzťahy medzi ním a poškodenou sú vážne narušené.

Dovolateľom uvedené námietky založené na uvedených výhradách a tiež nesprávnom hodnotení dôkazov sú teda mimo deklarovaného zákonného dovolacieho dôvodu, a preto na ne dovolací súd nemohol prihliadať.

Rovnako tak to platí aj vo vzťahu k tvrdeniu obvineného, že na spáchanie skutku, pre ktorý bol odsúdený nemal žiaden dôvod, pretože v už skôr uvádzanom trestnom konaní týkajúcom sa jeho vyživovacej povinnosti chcel uzavrieť dohodu o vine a treste a teda de facto sa k spáchaniu skutku priznal. Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že podľa § 333 ods. 4 Tr. por., ak súd dohodu o vine a treste odmietne podľa § 331 ods. 4 a po podaní obžaloby sa koná hlavné pojednávanie, priznanie o vine a treste nemožno na hlavnom pojednávaní použiť ako dôkaz. K uzavretiu dohody o vine a treste v predmetnej veci (Okresného súdu Liptovský Mikuláš vedenej pod sp. zn. 10T 60/2008) pre nesúhlas prokurátorky nedošlo a zo zákona k priznaniu obvineného v konaní na hlavnom pojednávaní nebolo možné prihliadnuť.

Napokon dovolací súd uvádza, že zo zápisnice o verejnom zasadnutí Krajského súdu v Žiline z 15. decembra 2009 síce vyplýva, že toto bolo prerušené z dôvodu zistenia, či bolo doručené krajskému súdu aj písomné odôvodnenie odvolania vyhotovené samotným obvineným (odvolanie odôvodnil aj prostredníctvom obhajkyne), ale po kladnom zistení bolo vo verejnom zasadnutí pokračované a odôvodnenie odvolania vyhotovené obvineným bolo oboznámené. Z jeho obsahu možno zistiť, že bolo napísané na jednej strane a obvinený v ňom na rozdiel od odôvodnenia odvolania prostredníctvom obhajkyne navyše namietal porušenie ustanovenia § 58 ods. 4 Tr. por. a skutočnosť, že obhajca JUDr. J. B. nebol schopný ho obhajovať v plnej miere tak, ako si zaslúžil. Zároveň ním pre viacnásobné porušenie zákonov podal na Úrad špeciálnej prokuratúry pre viacnásobné porušenie zákonov trestné oznámenie na políciu, prokurátorov a sudkyne, pretože podľa jeho názoru bol celý proces vykonštruovaný a ide o organizované spáchanie zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 Tr. por.

Dovolací súd zdôrazňuje, že zo znenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. okrem iného vyplýva, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť a preto prieskumná povinnosť dovolacieho súdu u tohto dovolacieho dôvodu je preto vymedzená len na posúdenie otázky, či znenie skutkovej vety obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený právoplatným rozsudkom uznaný za vinného.

Znenie skutkovej vety zločinu, z ktorého bol obvinený právoplatne uznaný za vinného tejto zákonnej požiadavke zodpovedá a preto naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ nebolo možné konštatovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dospel k záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. a tak podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením dovolanie obvineného odmietol.

Na záver najvyšší súd už len pripomína, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je podľa § 368 ods. 1 Tr. por. prípustné len proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu prechádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Tr. por. sa rozhodnutím okrem iného rozumie aj rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a/ až g/, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol (písm. h/).

Z uvedeného je zrejmé, že dovolanie v posudzovanom prípade bolo možné podať len voči rozhodnutiu druhostupňového súdu, ktorým bolo uznesenie Krajského súdu v Žiline z 15. decembra 2009, sp. zn. 1To 137/2009.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 17. apríla 2012

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová